

יונתן רטוש : חוה

והיא

— חנה האלהית

הייתה אם כל חי

אשר על בו קרא אדם

על-אשתו את

שמה —

למען יצילנה שם

אלה כל נהש

וקל חי

מנורת הטיסה הטבעית

של אלהי כל בשר

וקרי האדמה

וילוד אשה

ואשה

ובולידה —

אחרי אשר קראהו בני תנו

לעבר לו את האדמה —

לפתוחו מגבה רמיש השמים

אלי ארץ אשר יאהב

במסר נשמו —

כי לא היה אדם

לעבר את האדמה

ואין מסר לבעל ארץ

— אז יצר אל כל חי

את האדם עפר

מן האדמה

ויקח את צלעו

ויקבר בשר

ויקרא אל חנה בקול גדול

והתן את צלעו

אל צלעו

על פגי השנה

בסכות

פחת רמיש השמים

וקר ונמקה בראש

ויקרא את שמה אדם

דהקראם

למען יראת ונחכם

למען יבוא ויקרם

למען יחם לו

ויחם —

והיה קאמר האדם —

והיה

במסר על פגי האדמה

ותהר לו כל השאי שני

וכל פרי שורק וקאושים

וכל אילן שראשו בשמים

וכל פרחי הלולים וקמדה

וכל עשב שזטה

ועץ קרדם

אשר יקרת מעמיו —

ובלעו מוח שזרד הארמונות

העולה בקל החלונות —

פקעת של גחשי ברית וקסעים
 מתעבת על איו
 חיה קדמונה וחיונית קאר
 בקרביו של אדם -
 המשטרבט
 חלל והשטרבט בסדרי בטן
 ומסרבת לנפח את
 נפשה
 העזובית
 מסשלקה לשקר
 ולרוש -

ואולי הוא נחמ בקשר הנבח
 שלנחש הקדמוני
 אשר
 הכיא לאדם
 ביד אשת
 צלעו
 את פלח הדעת -
 ניקרא צליק אז אדם
 בנן
 להציילה ממות האכזרי
 באדון -
 את שם חנה
 אלהותנו חנה -
 מלכת כל בשר
 ושאויל
 וישליו -

אף הפכה צצתו הטובה
 של אדם
 יד אל נשיאים זקנה
 יד אל נשיאים זרום
 אל נשיאים זרום וברק
 אשר
 בחשק בעל ופריון פרי בטן
 אךמות
 הקחו ארצה בדקדקה וניקיון
 דמצל
 ביד אויבו דגוש
 מות —
 בתתו על השנים
 קאסר
 את בתנות עור הנקש
 המתות
 אשר השיל —
 לצאת ידי זכות המשקפה
 שהשביעו אמונה
 בשם
 אם כל נקש
 וכל סי —
 בתרופת אליל
 לתהו —

וכתנת עור הנקש
 שהולך על גחון
 תנרם עצמותם
 עד מס —

המגיה, כידוע, שלטת בכל; המעשה המגי מחייב גם את האלהות, את יהוה; המעשה המגי, אבל לא כוונתו של אדם בכך. האל מקיים את צו המגיה המחייב — אבל הוא מפרשו, עושהו — כרצונו. אדם התכוון לסוד החיים של אלת החיים הנחשית חוה: יהוה מתחכם לו, מבצע את צו המגיה מצד הוויית הנחש של האלה. הוא עושה לו ולאשתו כתי נות עור־נחש אשר השיל (הנחש משיל את עורו הישן מדי שנה); בכך יצא יהוה ידי חובת המגיה של קריאת שם חוה, נחש־ החיים האלהי, על האשה — וגזירת המוות הכרוכה בהולדת נשאת עומדת בעינה.

ומכיון שאין פרשה זו של גן־העדן, אל הגשם, נחש החיים, ואלת החיים הנחשית חוה, מחוורת לכל במידה שווה, והדברים עשויים להתעות בקריאה ראשונה גם אוון שומעת ולב מבין — ראיתי להביא בזה את הדברים המעטים האלה.

י. ר.

ואמר המביא לבית־הרפוא: הפרשה הידועה כפרשת גן־עדן היא מעשה המלכתו של יהוה, אל הגשם: בתחלתה, לא המטיר יהוה על הארץ ואדם אין לעבוד את האדמה; בסופה יורד המטר, בכוח טכס מגי (ידוע למדי) של הבראות (סוד הזווג) של האדם — זכר ונקבה (בצלם אלהים) — בסופה, הפתוחה אל השמיים, לעורר את אל הגשם „מגיה סימפטית” — הדומה גורר את הדור מה, דוגמת ניסוך המים להוריד גשם), שיור־ דווג אל האדמה ברביעה ראשונה.

אלהות הילוד, החי, הצומח — כתמו, כא־דוגי(ס) — כרוך בה הפריון במוות. וכן גם כאן: כי על כן, מות תמותון. אדם ממחר לנקוט אמצעי מגי כדי להפר את עצת המוות של האל: הוא קורא על אשתו את שם אלת הנחש, אלת החיים, חוה, כי היא, האלה חוה, הנחשית, היתה אס־כל־חי (כדרך שמוסיפים לשמו של חולה אנוש את השם, חי).